

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy óra ——— 3 „
— Egy szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1900.

XXIX. évfolyam. 250. szám.

Szerda, október 31.

Torontál vármegye szini kerülete.

Nagybecskerek, 1900. október 31.

Több ízben volt alkalmunk azzal a nagyfontosságú tárggyal foglalkozni, melynek fejleményeit az egész vármegyében élénk figyelemmel kísérte a közönség intelligens része. Olvasóink emlékeznek arra, hogy a vármegye agilis főispánja úgy szerette volna ezt a kérdést megoldani, hogy egy magyar társulat egész éven át kizárólag Torontál vármegye területén játszik (Makó hozzávonásával). Miután azonban az országos felügyelő másként tervezi a mi kerületünket, Rónay Jenő főispán, mint a torontál vármegyei szinügyi bizottság elnöke a következő levélben tudatja a megyei szinügyi vezetőivel és a sajtóval elhatározását, melyet annyival nagyobb örömmel fognak előreláthatólag üdvözölni, mivel e legújabb terv nemcsak megoldja a megyei szinészet kérdését, de nem ró a közönségre akkora áldozatot, mint a mekkorát viselnünk kellett volna, ha kerületünkbe nem vonnak be más megyebeli nagyobb városokat.

A levél így hangzik:

Alantírott bizottság má: hosszabb idő óta egy életképes szini kerület alakításán fáradozván, f. hó 20 án Nagyikindára értekezletet hívott egybe, mely a kerület alakításának eszméjét rokonszenvesen fogadta.

A vidéki szinészet országos rendezése tekintetében megindult mozgalom és a közönség körébe kiszivárgott tervezésre való figyelemmel, nem látszik célszerűnek, hogy emez országos mozgalommal egyenközül, attól talán eltérő tervezéssel fecséreljük erőinket és épen azon okból a f. hó 20 án Nagyikindán tartott értekezlet megállapodásait sem mutatkozik célszerűnek idő előtt végrehajtani.

Mindazonáltal a felsőbb helyről véleményadásra fölkért tényezők a nagyikindai értekezlet irányzatát követve, azon javaslatot terjesztették az országos

bizottság felügyelőjéhez, hogy a minket érdeklő szini kerületet követő, ezöleg alakítsa meg és pedig:

Zombor, Makó, Szentés, Pancsova, Békés-Csaba, Nagybecskerek, Nagyikinda, Török-Kanizsa, Nagy-Szt.-Miklós, Török-Becse, Módos és Zombolya.

Ez a kerület látszólag tulnag egy egy jól szervezett társulat eltartására, de ha fontolóra vesszük, hogy a jól szervezett társulatnak amugy is eléggé magas személyi költségei, a felette sok utazgatás és a bizonyára megkívánt új darabok irói jogának, diszletek megszerzésének és egyéb szükségleteknek költségei által csak emeltetnek és hogy ezzel arányban az egyes városok áldozatkészsége nagyobb mérvben fog igénybe vétetni, akkor közel fekvő azon következtetés, hogy az egyes városok közönsége a társulatnak csak a szokottnál rövidebb ideig fog biztos lételt nyújthatni, hogy tehát a kerület megfelelő, de nem tulnagya tervezett.

Nézetünk szerint a megalkotandó szini kerület az érdekeltég arányában való képviselést mellett szervezendő bizottság utján fogná szinügyeinek általános igazgatását ellátni és ezen közben azt hisszük, képesek leszünk olyan javaslatot tehetni, mely nem tulságos áldozatok mellett alkalmas volna a befogadandó társulat existenciáját teljesen biztosítani és így a kerületet azon helyzetbe hozná, hogy a nagyközönség igényeinek megfelelő társulat alakítását és megfelelő előadások rendezését követelhetné és eszközölhetné.

Az egyesülés tesz erőssé, a módot ezen egyesülésre az országos mozgalom kezünkbe szolgáltatta, ragadjuk meg az alkalmat és egyesüljünk. Lehet, hogy egyes városoknak lokális érdekei más beosztást óhajtanának, de mi, kik már évek óta vivjük nem egészen eredménytelenül az exponált és magunkra hagyott harcok csatáját, kérésleg fordulunk az érdeklőközönségbe vonni óhajtott városok

közönségéhez és kérjük, hogy a kerület megalakítására vonatkozó fentebb ismertett tervünket elfogadni és ily értelemben a vidéki szinészet országos felügyelője gróf Festetich Andorhoz pártoló levelet intézni sziveskedjenek.

Nagybecskerek, 1900. évi október hó 27-én

A torontál vármegyei
szinügyi bizottság nevében:

Rónay Jenő,
elnök.

Városi közgyűlés.

(Saját tudósítónktól.)

Nagybecskerek, október 30.

A második napi közgyűlés jóval csekélyebb érdeklődés mellett folyt le, mint az elsőnap; persze mert nem voltak választások. A 30 tárgyszorozati tétel ugyanolyan számú bizottsági tag jelenlétében másfél óra alatt le lett tárgyalva. Magáról az ülés lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Elnök: dr. Grandjean József polgármester.

Jegyző: dr. Perisics Zoltán városi főjegyző.

Jelen voltak: dr. Végh Lajos, Pánics Dániel Hausladen Mátyás, Mattanovich György, Rohák Béla, Szilágyi Albert, dr. Klein Mór, Steckhardt Ferenc, Schmidt Antal, Dimitrievics Sebő, Machalek János, Lindhof János, Anna István, Marinov Pál, Benkovics Miklós, Keresztes Aladár, dr. Holländer László, Jeszenszky Nándor, Hiller László, Kühn János, Szekulics Vazul, Odal Antal, Szabó Ferenc, Rigó István, Mencer Lipót, Gligorovics János, dr. Gyorgyevits Milos, dr. Brájer Lajos.

A nagymélt. magy. kir. belügyminiszteriumnak III. fokú határozata a kaszinó kertnek a Bakits utca felé való megnyitása tárgyában. — Tudomásul vétetik, a felek értesítetnek.

Torontál vármegye tek. törvényhatósági bizottságának a villamművezetői állás betöltése tárgyában hozott határozatunkat jóváhagyó határozata. — Tudomásul szolgál. Dr. Gyorgyevits Milos, mint felebbező, értesítettik.

Ugyanannak az ásványvizeknek városunkban való megadóztatása tárgyában hozott határozata. — A belügyminiszterhez fölrát intézendő,

A „TORONTÁL“ tárcája.

Halottak napján.

Csendes temetőnek távoli zugában,
Kicsiny fakerezt áll elhagyottan, árván.
Messe idegenből, oda száll a lelkem,
Enyhet, vigasztalást egyedül itt várván.

Ide jöttem hozzád, lelkem édes anyám,
A Te sírhantodnál vágyom megpihenni.
Sok nehéz bánatom, hiu közködésem,
Életem keservét, mindent elfeledni.

Óh, mert itt e sírnál, én mindent feledek,
Elfeledem azt is, mily nehéz az élet...
A szent lit fájdalom, a szentelt hantokon
Csak Tégedet sírat, egyedül csak Téged!

Móritz Julia.

Gulyás Gyula.

(† 1900. aug. 2-án.)

Mozgó fényképek.

Egy könyv fekszik előttünk, a melyből csupa életerő sugárzik. S aki írta, a harminc éves ifju ember meghalt. Pedig volt ifju hitvese, gyűgyögő kis gyermeke. Könyvének legszebb része nekik szól, ugy csak az imádat írhat s meg kellett halnia. A holtak ünnepe már az ő napja is. Most keresheti fel a baráti kegyelet.

A mig élt, szerette az erőt s szerette a szépet. Nem volt ama gyengék közül való, kik énjüknek csak egyik részét tudják kifejleszteni. Oly

ijesztő az erős, edzett férfinak korlátolt intellektusa s oly szomorú az éles ész és emelkedett lélekkel összekapcsolt gyatra, puha fizikum. A mai kor gyermekeinek átlagával szemben nemes harmoniába olvadt lényében a szellem s a test, a tudás s az erő. Ő, a ki éles, boncoló szemmel látott bele társaséletünk lélektanába, a ki az igazi poéta szívével zengi a tiszta szerelem s családi élet himnuszát, szilaj paripákat fékezett s hatalmas markában fényesen forgatta a nemes acél pengét. Könyvének alakjain is érezzük, hogy az erős férfit szereti. Az olyat, a milyen ő maga volt, mig orv módon meg nem támadta s le nem teperte a phtysis. De azután tökéletesen leteperte.

Es meghalt szegény, jó Gulyás Gyula, távol attól az ithoni, bocsári földtől, a melyet oly nagyon szeretett, a melyen annyiszor vágott végig, hatalmas tekete ménjén. S mig az éles szellő arcát csapdosta, soha sem nyugvó szelleme meséket szőtt, s mig athléta izmaival játszva, öntudatlanul nyűgözte le lova szeszélyeit, poéta lelke naiv ábrándokba merült. Mert poéta lélek, szerető, gyengéd és lelkesedni tudó lakozott a kemény burok alatt. Lelke elvitte gondolatait egy szebb világba, olyanba, hol minden leány hü, minden asszony jó, minden férfi bátor és nemes. A hol őszinteség s nem tettető álszenteskedés uralganak. Hol a férfiak nem szájhős

stréberek és meghunyászkodó intrikusok. S ha azután az éles szellő, mely arcát csapdosta, magához térít s körülnézett — akkor még kenőnyebbé vált az a burok a lélek körül. Tekintete hideg, szava metsző lett és az ő gondolatvilága összecsapódva az élet mindennapiságával, dissonáns, bántó hangot adott.

Könyve hü tükre lelki világának. A mit meglát, pedig sokat lát és jól, azt kiméltelenül feltárja. Társadalmunk félszégeinek, hibáinak és rutságainak egész skáláján végig fut. Mindenütt van egy szatirikus, rideg, éles megjegyzése, hogy azután mégis ellenállhatatlanul kitörjön s eget kérjen az idealista.

A kik barátai voltak könyvének, hej de sok helyen gondolhatják: igazi Gulyás Gyula! Ez a leplezetlen, néha talán darabos nyíltság, ez az önmagán való humorizálás s az ezen mindig keresztülszálló hit és bizalom a jobban, ez ő.

Tíz elbeszélése közül kilenc a mai társadalmi élet egy-egy jelenetének vagy alakjának pillanat felvétele. Sok ismert alakkal, sok vidéki tempóval találkozunk, de csak úgy, a mint a szerző könyve címében is elárulja, kinematográf-szerűen. Nem élesen kidolgozva, hanem csak odavetve. A mint a berregő mozgó fényképek ott táncolnak előttünk néhány pillanatig, hogy azután eltűnve, csak összbonyomást hagyjanak

hogy különösen a szikviz megadóztatását engedélyezze.

Torontál vármegye tek. alispáni hivatalának Sztaiics Péter virilista helyettese ügyében kelt rendelete. — Puts Frigyes, mint meghatalmazott elfogadtatik.

Hivatalos előterjesztés, melylyel a városi ovodákra vonatkozó adásvételi szerződések be-terjesztetnek. — Targyalási határnapul a legközelebbi közgyűlés tüzetik ki.

Hivatalos előterjesztés a helyben létesítendő iparvállalatoknak adandó kedvezmény tárgyában. — A polgármester előterjesztését a közgyűlés egész terjedelmében magáévá teszi.

A városi tanács jelentése az országos tárházakkal kötött egyezményre vonatkozólag. — Jövahagyólag tudomásul szolgál.

Hivatalos előterjesztés a Ganz és társa cég követelésének mikénti kiegyenlítése tárgyában. — Ganz és társa céghez újabb megkeresés intézendő a kiegyenlítés elhalasztása céljából.

Hivatalos előterjesztés a Bégapart nagy hid feletti részének mikénti rendezése tárgyában. — A műveleteknek mielőbbi keresztülvitelét rendeli el a közgyűlés.

A községi iskolaszék bemutatja a községi népiskola gondnoki számadásait. — A számadásokat a közgyűlés elfogadja.

Ugyanannak átirata az ideiglenesen alkalmazott két tanító fizetésének kiutalványozása tárgyában. — Kiutalványoztatik.

Ugyanannak Osztie Béla közs. tanítónak az iparos tanonciskolánál való alkalmaztatása, valamint annak ötödéves korpótléka tárgyában kelt átirata. — Tudomásul szolgál, a kiutalványozást a közgyűlés elrendeli.

A kertü bizottságnak előterjesztése a városi szőlőtelepnek mikénti kezelése tárgyában. — A bizottság előterjesztése értelmében határoz a közgyűlés.

A városi tanács előterjesztése egy harmadik városi közíg. végrehajtó alkalmazása tárgyában. — A közgyűlés további két hónapra kiegészítést alkalmaz.

A városi pénztár bemutatja a legtöbb adófizetők névjegyzékét. — Helyesbítés végett kiadatik egy bizottságnak, mely Krsztics János elnöke alatt Opolczér Lajos és Schmidt Antal tagokból áll.

Hivatalos előterjesztés a bábáknak fizetendő díjak tárgyában. — Az állandó választmány elfogadott javaslatához képest a városi bábáknak díjai megállapítottak.

Hivatalos előterjesztés az ebadónak a városi számvevőség által leendő beszédese tárgyában. — A közgyűlés az előterjesztés értelmében határoz.

A község jegyzői tanfolyam igazgató-ságának megkeresése az internátusnak fűtéssel és világítással való ellátása tárgyában. — A városi közönsége világítás címén 368 kor. erejű szolgáltat villamos áramot, fűtésre pedig 300 kor. segélyt szavaz meg.

Hivatalos előterjesztés a Gavrilovits István volt vár. rendőrkapitány terhére előírt 200 korona előleg leiratása tárgyában. — Miután a munkálatok, melyekre a 200 korona előleg adatott, elvégezvők, e címen a 200 koronát a közgyűlés nem írja le, hanem kiadásba helyezi.

Hivatalos előterjesztés Kiss Sándor ideig-

lenesen nyugdíjazott kegyesrendi tanár 5-öd éves korpótléka tárgyában. — A közgyűlés a kérelemnek helyt nem ad.

Hivatalos előterjesztés Brankován Döme városi irnok nyugdíjazására vonatkozólag. — 240 korona évi ellátással a közgyűlés a nyugdíjazást elrendeli.

Hivatalos előterjesztés Mateics Simon városi rendőrmesternek nyugdíjazása, azaz kegydíjban való részesítésére vonatkozólag. — A közgyűlés mielőtt végleg döntene, az ügyet kiadja véleményezés végett a városi főorvosnak.

Özv. Guttmann Jakabné kérvénye utba-igazító karok alkalmaztatása tárgyában. — A jövőben minden hirdető tábláskáért és mutató karért, mely a villamos oszlopokra alkalmaztatik, évi 5 korona díj fizetendő a szegényalap javára.

Weisz Zsigmond kérvénye a községi kötelekbe való felvétele iránt. — Fölvétetik.

Perger Nándor nyugdíjazott városi számtiszt kérvénye tisztü biztosítékának kiutalványozása tárgyában. — Kiutalványoztatik.

Özv. Popov Gyókné kérvénye néh. férje utáni halotti negyed kiutalványozása iránt. — Megadatik.

Sztaiics György városi irnok segély iránti kérvénye. — 100 korona segély megszavaztatik.

Kremser János városi hivatalosolga fizetés-előleg iránti kérvénye. — Megadatik.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az ural részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 $\frac{1}{2}$ óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig ural részére is. A kádfürdő egész nap este 7 $\frac{1}{2}$ óráig nyitva marad. — Október 3-tól minden szerdán szombatnap fél árával délig ural, délután hölgyek részére

November 4. Szarvasmarhadíjazás.

8. Utószemle a Rezső-laktanyában.

20. és 21. Utószemle a honvéd-laktanyában.

Halottak napja.

A virágok elhullatták szirmaikat, a fak levelei megsárgulva hevernek a földön, a fűszálak összefonnyadtan dideregnek a hűvös szélben...

Haldoklik a természet. Itt az ősz.

Elmult a tavasz, elmúlt nyár: az élet; nyomába jött az ősz: a haldoklás.

Amikor a természet az ember szemé elé az elmulást, a mulandóságot állítja: megjön a halottak napja.

A holnapi nap a halottaké. Az élők ki-mennek a temetőbe, virágot szórnak a sírok fölé és mécsket gyújtanak a holtak emlékezetére.

A kegyelet az emberi lélek egyik legmagas-tosabb tulajdona. Nincs meghatóbb, mint amikor az élet elzarándokol az ismeretlen, titokzatos tul-világ előcsarnokába, a temetőbe, leróni azon adót, melylyel elhunyt szeretteinek tartozik.

A kegyelet üli holnap ünnepét. Egy napra, egy rövid kis napra, emlékezetünkben kizsorul mindeu más érzés s szemünk azon hant felé fordul, mely reményünk, tisztelőnk, vonzal-munk vagy szerelmünk tárgya fölé emelkedik.

Azon rövid idő alatt, melyet szeretteink sirhalma mellett töltünk: emlékezetünkben ismét átéljük mindazon örömeiket, mindazon fájdalmakat,

melyeknek egyetlen látható jele gyakran csak azon hant, melyre könnyeink hullanak...

Városok, falvak usznak e napon fényárban az egész világon. Koszorúk illatától terhes a levegő mindenfelé s a városok fojtó gőzén átleg a téli zöld és csínált virágok ünnepi szaga. Fény és virág: város és falu... és amikor az estharang megkondul s a nap a szem-határ alá tűnik: megkezdődik a szomorú ünnep s a szívekben feldobogó emlékezet, a szemekben előtörő könnyek mind azt mondják, hogy az el-költözettek képét megőrizte a hűség s a halot-tak álma felett a kegyelet nem szűnt meg vir-rasztani.

A kegyelet virágot hint, szövétneket gyújt az eporladtak fölé s illatot, fényt visz az enyészet komor birodalmába... s e fény, ez illat, mint kapocs fűzi a jelent s a múltat elváhatlanul egymáshoz...

— Minden szentek és halottak napja alkal-mából a helybeli rk. templomban holnap fél 8 kor mise lesz német szentbeszéddel, fél 9 kor magyar szentbeszéddel. Mindkét misén résztvesznek az idei sorozású ujoncok, akik ekkor teszik le a hűségüket a zászlóra. Ugyanaznap d. e. 10 óra-kor nagy solemnis zenés mise lesz német szent-beszéddel. Délután 2 órakor ünnepi vécsernye, ezt követőleg a halottak vécsernyéje tartatik meg, melynek végeztével körmenet indul a teme-tőbe, ahol német egyházi beszédet mond Brun-ner segédlelkész. Pénteken, november 2-án d. e. 9-órákor az elhunyt hívek lelkiüdvéért gyász-mise lesz, midőn a magyar egyházi beszédet Rassko segédlelkész tartja.

— A trónörökös Torontálban. Ferenc Ferdinánd főherceg november harmadikán Zimonyon keresztül érkezik Pancsovára s három napig fog Pancsova környékén vadászni. November 6-án érkezik a trónörökös Ecskára, a hol négy napig lesz Harnoncourt Félix gróf vendége.

— Személyi hir. Poroszkay Béla megyei főügyész tegnap Magdeburgba utazott.

— Novemberi csillagullás. Az idei tisztü előléptetések a honvédségnél szokatlan nagy számot értek el. A hosszú listából, mely az előléptetéseket hírül adta, közöljük a Nagy-becskereken állomásozó 5. honvédezred 3-ik zászlóalját ért előléptetéseket, amely csupán Prann Imre hadapródnak hadnagygyá váló elő-léptetésére és Gundenfinger György tartalékos hadnagynak ténylegesítésére vonatkozik.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Nemes Károly pénzügyi fogalmazót, pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben kinevezte.

— Kaszinó-estély. A helybeli kaszinó vigalmi bizottsága a jövő elhatározta, hogy e hó 10 én, szombaton este a kaszinói tagok és a tagok által meghívott vendégek részére estélyt rendez, mely estély, tekintettel a helyben működő szintársu-lat előadásaira, este 10 órakor kezdődik. A vigalmi bizottság egyuttal kimondotta, hogy ha az estély sikerül, gyakrabban rendez mulatságot, miként ezt más városok kaszinói is megteszik.

hátra, úgy vagyunk szerzőnk alakjaival is. Skizsek azok, melyek arra valók, hogy a gondolatok, szentenciák milieujét képezzék.

Mert sok a mondanivalója. Sok eszméjét akarja közölni. Ezek nem meglepők, nem nyitnak meg előttünk valami új gondolatvilágot, nem állunk meg szótlannul a lángész erejét bámulva, hanem az az érdemük megvan, hogy sokszor új formában igazságokat tartalmaznak. Legjobb kritikájuk az az érzésünk, amely nagy írók olvasásánál is gyakran elfog, hogy hiszen magunk is ezt mondtuk volna — ha eszünkbe jutott volna.

Felvonulnak a hozományvadász kiélt férj-jelöltek s a jó parthie után halászó mamák, a fontoskodó és fecsegő párbajsegédek, a kétes értékű, néha már kaszinói becsülettel sem rendel-kező gavallérok alakjai. Mind csak háttér, mind csak színteltek, a melyek hivatta vannak az író moralista hajandóságait szolgáljni. De azért a háttérrel sem hanyagolja el. Néha egy pár szóban kitűnő típust kapunk:

„Nagyon olvasott volt, de arra sohasem ért rá, hogy meg is tanuljon valamit. Idealiz-musa csonka, szatirája és pesszimizmusba hajló hitetlensége tökéletes volt.“ Ime a századvégi, jobbik ember. Kitűnő koulissa s pompás gon-dolat a bálkirálynő, a ki a házasulandó férfiakat törzskönyvesi, nem ugyan faj, nem, szin,

hanem testi, szellemi és főleg vagyonsbeli tulaj-donságaik alapján.

Sokat foglalkozik a modern házaselet proble-májával. S különösen dicséretes, hogy ezt a kérdést nem tárgyalja le néhány felületes szellemességgel, hanem a velejére iparkodik jutni. Ez már nem színtel többé, nem háttér. Komoly lendülettel itt hódol idealista világfelfogásának, itt mutatja ki szívének melegét, itt legértékesebb írói tulajdonságait. Nem új, de ma szokatlan szinigazságokat hirdet:

„A család jövőjének mindig biztos alapja a férfi szilárd akarata, két keze munkája. A házasságnak pedig csakis egy biztos alapja van — a szerelem, a szerelemnek pedig csakis egy biztos garanciája — a karakter. A karak-ternek, nő legyen bár vagy férfi, hűsége állandó és csak a jellemyenge ember szeretkezik csalán.“

A mint látjuk, nem iparkodik nagy moderni-tásra, sem jó, sem rossz értelemben. A mai analízáló irodalom világában az ő szentenciái, bár sok köztük a jó és igaz, kissé ósdi módon hat-nak. De másrésztől vonzó, hogy nem keresi a rutat, mert természetesen, hanem keresi a szépet, még ha nem is természetes. A sok talmi naturalista irás idejében, jól esik látnunk egy elkésett roman-tikust. Egy fiatal író, a ki még nem tartja természetesnek a rosszat, rutat s betegesét, aki küzd ellene, ostromozza azt, s a mellett bár dek-

lamál is néha, lelkének egész erejével igaz meg-győződését, sokszor magát az igazságot hirdeti.

Külön veszem a többtől a kötet legutolsó darabját, a legszebbet, a legmegindítóbbat, a Kérdést. Mi az a kérdés, a mely az ártatlan ifju leány szemében tükrözik? S mi az, a mit leirt? Ő maga sem tudja...

„Ezt a dolgot én nem észszel fundáltam ki, hanem a midőn a phttyzises láztól ágyba szegzett tagjaim mozdulni nem tudtak és lel-kem repült, repült oly messzire, oly magasra, hogy azt hívem, többé vissza se tér már; ekkor egy hirtelen világosság támadt körülöttem, melynek fénye szívem kamráit úgy betöltötte, hogy egy percre még a vért is kiszorította be-lőle. E perc alatt szívemben nem volt más, csak tiszta forró érzés és abban született meg ez a valami...“

Tiszta, forró érzés volt szívében, s meg-született ez a szerelmeséhez irt hymnus félig mese, félig valóság. Egy nagy szerelem apo-theozisa, megírva a halál küszöbén. Az ő lelki világához méltó vég, oly romantikusan szomorú.

Erzi már halálát s még egyszer megdicsőíti szerelmesét, életének egyetlen igaz szenvedelmét.

S a halál, sietett, hogy az ő rettenetes igaz-ságával megpecsételje e vallomást.

Vinczehidy Ernő.

— **Beszámoló.** Daniel Ernő b. hétfőn Starcován folytatta beszámolóját. Mint Hertelendyfalváról írják lapunknak, mintegy 300 választó polgár és 100 tagu lovas banderium egész Pancsováig ment a kerület képviselője elé, akit folytonos éljenzéssel kísérték a községbe, ahol megtartotta beszámolóját. A választók biztosították a képviselőt ragaszkodásukról és hogy jövőre is zászlója alá fognak sorakozni. Tegnapi Almás és Glogon községekben tartotta meg a beszámolóját; mindkét község apraja nagyja kitódult az országútra és éljen rivalgással kísérte a községbe a szeretett képviselőt.

— **Ügyészégi megbízott.** A m. kir. igazságügyminiszter Dienes Gyula károlyfalvi kir. járásbírói aljegyzőt az ottani kir. járásbíróhoz ügyészégi megbízottá rendelte ki.

— **Bakits-utca.** Egy évvel ezelőtt a Bakits-utca lakói azt a tervet vetették fel, hogy a Bakits utcából átjárót kellene csinálni a kaszinó-kertbe. Kérelmüket a városi képviselő-testület elé terjesztették, mely azonban nem volt hajlandó azt teljesíteni, mivel az anélkül is szűk kertben ez által több fa és bokor pusztult volna ki. A városnak ezt a véleményét a vármegye törvényhatósági bizottsága is osztotta, most pedig a miniszter ugyanilyen értelemben döntött a következő leirattal:

Torontálvármegye közönségének

Nagybecskerek.

A vármegye törvényhatósági bizottságának a f. évi február hó 17-én tartott közgyűlésében hozott határozatát, melylyel Nagybecskerek városi képviselőtestületének mult évi november 20-án hozott határozata, mely szerint Babinszky István nagybecskereki lakos állítólag a Bakits utcai lakosok nevében is beadott azon kérelmével, hogy a város tulajdonát képező u. n. Kaszinó-kert a Bakits utca felől a gyalog közlekedés céljából megnyitassék, elutasított, helyben hagyott, — a nevezett kérvényező által beadott felebbezés folytán felülvizsgálván, a felebbezés elutasítása mellett indokainál fogva helyben hagyom.

A miniszter helyett:
Fascho-Moys.

— **Szarvasmarha díjazás.** Mint már megemlékeztünk róla, november 4-én szarvasmarha kiállítás lesz a vásártéren, díjazással egybekötve, mely igen szép sikerűnek ígérkezik. Az előző évi díjazás alkalmából csak helybeli kisgazdák vettek részt, a mostanira azonban már is több vidéki gazda jelentett be részvételt, sőt nagyobb uradalmak is. Így a többi között zombori Rónay Jenő főispán uradalma s a szárcsai béruradalom is részt vesz a díjazáson. Eddig több mint 100 bejelentés történt s a kiállítandó állatok száma előreláthatólag a 200-at is meg fogja haladni.

— **Meggyilkolt ügyvéd.** Mint Módosról telefon utján értesítettek bennünket, az éjjel dr. Weinrich Ödön virágzó irodával bíró ügyvédet lakásán meggyilkolták. A meggyilkolt sokáig dulakodhatott gyilkosával, mert amint ma reggel reá akadtak, összeszaggatott ruhában, kicsavart karral ágyán feküdt teljesen kihült testtel. A gyilkos valószínűleg egy nagyobb doronggal, vagy baltával mérhetett vége es ütést az ügyvéd fejére, amitől a halál feltétlenül bekövetkezett. Lopás, vagy rablás nyomai nem vehetők észre, miért is alapos a föltevés, hogy a gyilkosság iudító oka a bosszu. A nagybecskereki kir. törvényszék vizsgáló bírāja ma reggel Módosra utazott. — Mint lapunk zártakor értesítettek bennünket, Illiczy központi vizsgálóbíró a helyszínen megjelenve, legelőször is konstataulta, hogy rablógyilkosság esete forog fenn, mert a meggyilkolt ügyvéd pénztárcája hiányzott és fiókja, ahol pénzt és értékeit tartani szokta, fel volt törve és teljesen kifosztva. Mint bűnjelet, két mellénygombot talált a vizsgálóbíró, mint amelyeket a gyilkos dulakodás közben elveszített. A két ott talált gomb elvezetett aztán a valószínű gyilkoshoz, akinek mellényen ugyanolyan gombok voltak s kettő hiányzott közülök. Mint e szerint súlyosan terheltet, Radosza Vazuljárás-

birósági díjnokat előzetes letartóztatásba vették, aki bár erősen tagadja bűnösségét, de minden jel arra vall, hogy ő követte el a gyilkosságot. A meggyilkolt ügyvéd vagyonos ember hírében áll a környéken és ez okozta, hogy folyton félt a rablótól s legutóbbi időben a saját költségén állított egy utcai lámpát lakása elé.

Színház és irodalom.

Színházi műsor.

Szerda: *A boszorkányvár.*
Csütörtök: *Az ember tragédiája.*
Péntek: *Az ember tragédiája.*
Szombat: *Virágcsata.*
Vasárnap: *A sárka csikó.*

* **A görög rabszolga.** Másodszor került színre az idei évadban, ugyanazon szereposztással, mint első ízben. Reviczky Etel, Berczik Margit és Léva Margit a három női főszerepben tegnap is rászolgáltak a tapsra szép énekszámakkal s Heltay Jenő folytonos derűltségben tartotta a házat. A többi szerepekben: Táborny Emil, Szabados Sándor, Falussy István, P. Szepessy Paula jók voltak. A zenekar is kifogástalanul működött s érvényre juttatta Jones finom zenéjét. (Fp.)

* **Hírek a színházról.** Esemény számba megy nálunk a holnapi és holnaputáni előadás, amikor *Az ember tragédiája* kerül színre. Felhívjuk ismételtelen a közönség figyelmét, hogy el ne mulassza megnézni a darabot, mert ilyen erővel és ilyen diszletekkel még egy direktornak sem volt alkalma előadni. A diszletek szépségéről már beszámoltunk s igazán elismerés illeti Kiss Pál direktort, hogy a közönségben bizva, nem riadt vissza attól a nagy áldozattól, mely a diszletek beszerzésével járt. *Az ember tragédiájához* ujonnan készült diszletekkel ma este, előadás után tartják meg a főpróbát.

* **Kiadó páholyok.** A színházi bizottság a következő megmaradt páholyokat adja ki: Első emelet jobb 8. sz., páros előadásokra. Operette és népszínmű előadásokra, operette havonta 27 korona, népszínmű havonta 5 kor. 40 fillér. Kiadó továbbá az első emeleti 5. sz. páholy pártalan előadásokra. Fizetendő havonta: operette-előadásokért 54 kor., népszínműért 10 korona 80 fillér, társalgási előadásokért 20 kor. 40 fillér. Azonkívül kiadó még a 7. sz. páholy és 102. sz. zártszék. A többi helyeket a színházi bizottság már kiadta. Jelentkezők sziveskedjenek Strossz Béla urhoz (Vármegyháza) fordulni.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 31-én.

Budapest, okt. 31. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház mai ülésében folytatták a trónörökös nyilatkozatának becikkelyezéséről szóló javaslat tárgyalását.

Ráttkay László hangsúlyozza, hogy nem lett volna szabad az országgyűlést már befojezett tény elé állítani. Egy trónörökösről szóló javaslatnál nem szabad csupán a mai viszonyokat tekinteni, hanem tekintetbe kell venni multunk szomorú eseményeit is. Szólok szerint neveléses dolog a nyilatkozatot becikkelyezni, amelynek eredetije előttünk ismeretlen. Vajjon ki biztosítja arról a nemzetet, az országot, hogyha egyszer Ferenc Ferdinánd király lesz, nem fogja-e kijelenteni, hogy annak idején erkölcsi kényszer alatt cselekedett és mindent visszavon.

Poleczner Jenő szintén nem fogadja el a javaslatot.

A Ház osztatlan figyelme közt emelkedett szólásra Széll Kálmán miniszterelnök. Elmondja, hogy a javaslat benyújtásával alkotmányosan vélt eljárni. Legkevésbé sem érdemi tehát a szemrehányást, mintha az alkotmányt megsértette volna. Ferenc Ferdinánd főherceg nyilatkozatát önként tette, minden kényszerítés nélkül.

Salisbury lemondása.

Budapest, okt. 31. (A „Torontál” ered. távirata.) Londonból jelentik: Salisbury-nak eltökélt szándéka lemondani a külügyi tárcáról; a miniszterelnökséget azonban megtartja. Külügyminiszter Lansdowne lesz.

Kormányválság Chiliben.

Budapest, október 31. (A „Torontál” ered. távirata.) Valparaiso-ból sürgönyzik: A chilei köztársasági kormány az elnökkel szemben fölmerült nézeteltérések következtében lemondott.

A kínai veszedelem.

Budapest, október 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Honkongból jelentik: Szancsunál a császári csapatok szétverték a boxereket. 4 százat megöltek, 100-at elfogtak közülök. Homin mellett szintén megverettek a felkelők, akik 500 halottat vesztettek.

Tiensinből táviratozzák: Walderssee nem tudja tekintélyét érvényesíteni. Az oroszok határozott parancsa ellenére nem engedték meg, hogy az angolok is kittizhessék lobogójukat Sanghaj Kwánban.

Határidő-tízlet.

Budapest, okt. 31. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett mérsékelt vételkedv. Az árak változatlanok. Irányzat lanya. A mai határidő-tízlet jegyzései:

Buza 1901. apr.	7.74—7.75
Rozs nov. végére	7.24—7.25
Zab	5.56—5.57
Tengeri 1901. máj.	5.05—5.06

Szerkesztői üzenetek.

Anonymus. Erről a tárgyról legalább háromszor irtunk. Elég ennyi.

Politikus. Ön azt kérdezi, hogy miért hoztuk a becskereki jelöltek ily sorrendben: Botka, Demkó, Szabó? Hát nem tetszik látni, hogy ez a betűrend.

Halottak napja. Nagyon kedves tárcá, de a ma között aktuálisabb.

Hervadó lomb. Gondosabb kidolgozás mellett lehetséges.

X y. z. Várjuk az ígért cikket, de ennek még az ősz folyamán kellene jönnie.

Zs. Nagyon sajnáljuk, hogy elmaradt, de ezen már nem lehet segíteni. Legközelebb. Üdv!

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerdán, 1900. október 31-én:

A boszorkányvár.

Nagy operette 5 képb. Irtá: Berla Alajos. Zenéjét szerzette: Milöcker Károly.

Személyek:

Mihály gazda, módos paraszt	—	—	Tóth Lajos
Marsca, leánya	—	—	Léva Margit
Simon, korcsmáros	—	—	Szabados László
Lamotte, udvarmester	—	—	Miklóssy Gábor
Józi, csordás	—	—	Baranyai Ferenc
András, bojtár	—	—	Falussy István
1-ső	—	—	Nógrádi Sándor
2-ik	—	—	Gara Jenő
3-ik	—	—	Kőrösladányi J.
4-ik	—	—	Szathmáry József
Kalára néne	—	—	P. Szepesi Paula
Venus, unokahuga	—	—	Revitzky Etel
Gróf Kányavári	—	—	Táborny Emil
Kakasi	—	—	Heltay Jenő
Bonneville	—	—	Simon Jenő
Capponi	—	—	Juhász József
Coralie, énekesnő	—	—	Berczik Margit
Laura	—	—	Mezsi Irma
Stella	—	—	Erdélyi Cornélia
Rosamunda	—	—	Imrei Edith

Urak, hölgyek, lakások, parasztok, leányok, legények.

Kezdeté este pont 1/8 órakor.

Holnap, csütörtökön, november hó 1-én:

Az ember tragédiája.

Madách Imre halhatatlan drámai költeménye. Ragyogóan fényes kiállítással.

Felöltők 7 frttól feljebb
Női kabátkák 5 frttól feljebb
 kaphatók 799 - x.15

Kovács Gedeon ruha-áru termében.

Kishirdetések.

Egy szó éra 4 fillér.

G.
 Édes lelkem! Irj minálgyakrabban, hisz leveleid képezik mély szomorúságom közepett egyetlen örömet. Miért ne szerzed hát nekem e ki-mondhatlan élvezetet, mi-kor csak néhány tollvoná-sodba kerül? Busulok vi-rágszálom utánad, oly me-lankolikus vagyok, alig merek ismerősökhöz menni, mindenki kérdezi: mi ba-jom? Értik is azok, mi a szerelem! Gondolsz-e any-nyit reám, mint én reád? Szüntelen álomban élek s mindig azt hiszem, hogy itt vagy - pedig milyen távol vagy! Mily nehéz is nélkülöd élni! Levelem minden részére kimerítően válaszolj. A magáé 669

Nevelőnőket,
 magyar, német vagy fran-cia nyelv és zeneismeret-tel azonnali belépésre sür-gősen keresek 500-600 frt évi fizetéssel. Szeghe-óné S. Lujza, Budapest VI., Des-sewffy-utca 22. 664

Földmives
 iskolát 1899 ben kitűnő si-kerrel végzett 28 éves nő-ten, ev. ref. vallásu erő-teljes fiatal ember szerény feltételek mellett me felelő állást keres azonnali be-lépésre. Egy évi gvakorla-tát kitűnő bizonyítvány igazolja s állását a birtok megosztása miatt kényte-len változtatni. Címe: Adám András, Mezőtur. 667

Gépezés-kovács
 mielőbbi belépésre felvéte-lik. **Kovács Ödön** u. p. Itvarnok. 644

Csomagolás-hoz
 való zongora-ók és egyéb könnyű ládák olcsón kap-hatók Nádor-utca, Moldo-ványi-házban. 639/x

Kasszírnök,
 pincérnök, kezdők is, ugy Bpestre, mint vidékre azon-nal elhelyeztetnek Bpest, VII. Kerepesi ut 6. sz., köz-vetítő iroda a bazárban. 656

Szállóvesszők,
 csemegéfiak, borfajok ju-tányosan kaphatók dr. Gresznáryk Aladár pubacs-ujhegyi immunis szőlőtele-pén Soroksáron. 675

Dada.

Keresztény házhoz kereste-tik egyszerű, de ügyes és megbízható, jó kedélyű dada egy 1 1/2 éves leányka mellé. Csakis jó bizonyít-ványok és arcképpel el-látott ajánlatok vétetnek figyelembe. Ajánlatok cim-zendők: Fuss Nándor Alsó-Lendva, Zalamegye. 658.

Majorgazda,

illetve egy személyben bé-regazdai állás betöltendő újvire, 800 hold gazdaság-ban. Megkívánatik ily mi-nőségben hosszabb idei szolgálat. Előnyben része-sülnek olyanok kik már némi önállósággal bírnak. Folyamotványok fizetési jevényeik megjelölésével Nsgos Szarvasy Sándor földbirtokoshoz, Karvára, Esztergommegey címzen-dők. 666

19.007/1900. ki. számhoz.

937-3.1

Hirdetmény.

Az 1901. évben Nagybecskerek r. t. városában legtöbb adót fizetők névjegy-zékének kiigazítására kiküldött bizottság üléseit f. évi november hó 2., 3. és 4. nap-ján tartja a városháza nagytermében.

Erről az érdekeltek azzal értesített-nek, hogy a névjegyzék a mondott napo-kon d. e. 8-12-ig az említett bizottság-nál betekinthező s ott az észrevételek megtehetőek.

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi októ-ber hó 31-én.

Dr. Grandjean József,
 polgármester.

Partoljuk a hazai ipart!

Ajánlja saját készít-ményü hangszereit u.m. Iskola-hegedűk 5-15frt-ig. Kijátszóit régi hegedűk 20-1000 frt-ig. Fuvolák . . . 3-80 frt-ig. Trombiták . . 4-70 frt-ig. Harmonikák 3-80 frt-ig. Arisztónok 14-35 frt-ig. Intona 6 kótalappal 12 frt, valamint mindennemű pengető-, vonó- és fuvó-hangszerekben.

Kitűnő munkáért Páris, London, Stockholm és Budapestben kitüntette.

VARJU BÉLA
 cs. és kir.

műhangszer-ipar telepe, **BUDAPEST**

VIII., József-örut 20. sz. A székes-főváros, vala-mint több zenekar és tűz-oltó-testület szállítója.

Nagy választék saját gyárt-mányu, elismert, legszolidabb ki-vitelű

CZIMBALMOKBAN,
 45-100 frt-ig, pedálos 75-300 frt-ig, hat évi jóllátás mellett.

Eredeti olasz és német hurok.

Bármennemű hangszerek javítása. Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(918-25.3)

!! A szerencse mindenütt feltalálható !!

Fölösleges tehát osztálysorsjegyeket Budapestről hozatni. Bőven el vannak látva azokkal a helybeli elárusítók (Kadels-burger, Stern, Watzke); azonkívül sem a sorsjegyek vételé-nél, sem pedig esetleges nyeremények kifizetésénél költségek felszámítva egyáltalán nem lesznek.

A VII. osztálysorsjátékhoz sorsjegyeket ajánlok a következő áron:

1/8	1/4	1/2	1
75 kr.	1 frt 50 kr.	3 frt	6 frt

Tisztelettel

(885-4.4)

WATZKE F.,
 Nagybecskereken.

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZEKE.

A legnagyobb nyeremény lezszerencsésobb esetben:

1.000.000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Közpénzben fizetendő.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyerő	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1236 " "	500
96 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2000 " "	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre **50,000**

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyeremény-jegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyeremény-nyel húzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmu-tatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz egy nyolcad (1/8) frt - .75 vagyis 1.50 kor. egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.- " egy fél (1/2) " 3.- " 6.- " egy egész (1) " 6.- " 12.- "

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megren-deléseket eredeti sorsjegyekre

f. e. november hó 15-ig,
 mely napon a húzás kezdetét veszi,
 kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ
 Budapest. 871-8.5

V., Váci-körut 4/a.

Fiókbankházak: IV., Muzeum-körut 11.
 VI., Erzsébet-körut 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TARSÁ főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben } utánvételezni kérem } A nem tetsző törlendő. }
 postautalvánnyal küldöm. }

Pontos cím: _____